

Beskyttelse af og støtte til ofre for kriminalitet under covid-19-pandemien – udveksling af god praksis for håndtering af ofre for vold i hjemmet, it-kriminalitet og hadforbrydelser

(Oplysninger tilvejebragt af GD JUST)

ANSVARSRASKRIVELSE: Dette dokument sætter fokus på situationen for ofre for kriminalitet under covid-19-pandemien og præsenterer udvalgte eksempler på god praksis. De præsenterede foranstaltninger tjener som ikke-udtømmende eksempler og er kun medtaget til orientering. Dette generelle dokument er på ingen måde bindende for medlemsstaterne eller Europa-Kommissionen. Denne ansvarsfraskrivelse følger sig til den generelle ansvarsfraskrivelse, der findes på https://e-justice.europa.eu/content_legal_notice-365-en.do?init=true.

Beskyttelsen af og støtten til ofre er en presserende opgave under covid-19-pandemien. Situationen for ofre for vold i hjemmet forværres især af den fysiske afstand og isolation i perioden med isolationsforanstaltninger.

Medlemsstaterne opfordres til at træffe særlige foranstaltninger med henblik på at støtte og beskytte ofre for vold i hjemmet inden for rammerne af **deres nationale kriseordninger for covid-19**. Det er navnlig afgørende at sikre effektiv adgang til online- og offlinestøttetjenester, herunder psykologisk bistand og andre sociale tjenester. Sikring af fysisk beskyttelse af disse ofre er også af afgørende betydning.

Flere medier har rapporteret om en alarmerende stigning i forekomsten af vold i hjemmet i Europa under covid-19-pandemien. I Frankrig er antallet af anmeldelser af vold i hjemmet f.eks. steget med 32 %¹. I Spanien modtog nødopkaldsnummeret for vold i hjemmet 18 % flere opkald i løbet af de to første ugers nedlukning end i samme periode en måned tidligere². I Belgien er der blevet rapporteret om en tredobling i opkald til CVFE's (Collectif contre les Violences Familiales et l'Exclusion) hotline³.

Kommissionen har offentliggjort oplysninger om støtte til ofre for vold i hjemmet på en særlig covid-19-side⁴. Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder har oprettet en covid-19-side med oplysninger til ofre for kønsbaseret vold⁵. Europarådet har

¹ European Women's Lobby policy brief (https://womenlobby.org/IMG/pdf/ewl_policy_brief_on_covid-19_impact_on_women_and_girls-2.pdf)

² <https://www.nytimes.com/2020/04/06/world/coronavirus-domestic-violence.html>

³ <https://www.bbc.com/news/world-europe-52216966>

⁴ https://e-justice.europa.eu/content_impact_of_the_covid19_virus_on_the_justice_field-37147-da.do.

⁵ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/gender-based-violence>

også en særlig side om kvinders rettigheder og covid-19-pandemien⁶. Støtteorganisationer for ofre, f.eks. Victim Support Europe, har også oprettet særlige sider om covid-19⁷.

Nedenfor gives eksempler på god praksis for støtte til og beskyttelse af ofre for vold i hjemmet under pandemien. Listen er ikke udtømmende.

Hvordan kan man kommunikere med ofrene under pandemien?

Medlemsstaterne opfordres til at *iværksætte oplysningskampagner* for at sikre, at ofre for vold i hjemmet har de nødvendige oplysninger om de tjenester, der er tilgængelige til at beskytte og støtte dem i nødsituationer. Sådanne oplysningskampagner gennemføres allerede i flere medlemsstater⁸. Det er navnlig vigtigt at sikre, at personer, der måtte have kontakt med ofre for vold i hjemmet under nedlukningen, har mulighed for at oplyse om den tilgængelige støtte og beskyttelse. I den forbindelse bør der lægges særlig vægt på sundhedspersonale (herunder apotekere), ansatte i supermarkeder og postbude. Desuden bør politiet være særlig opmærksom på allerede anmeldte og nye tilfælde af vold i hjemmet.

Oplysninger om eksisterende websteder og hotlines for ofre for vold i hjemmet bør formidles bredt, eksempelvis i form af oplysninger om de nærmeste støttetjenester for ofre for vold i hjemmet: <https://www.wave-network.org/find-help/>.

Hvordan kan man anmelde forbrydelser?

I perioder med isolationsforanstaltninger skal ofre for vold i hjemmet have mulighed for at anmelde kriminalitet på en nem måde. Tiltagene på dette område skal også omfatte enkle metoder til at kontakte og alarmere politiet, f.eks. sms'er eller onlinechatfunktioner og brug af kodeord over for læger, apotekere eller postbude. Det er afgørende, at retssystemerne fortsat fungerer under pandemien for at sikre, at personer, der begår overgreb, fortsat retsforfølges, og at personer, der er dømt for vold mod kvinder, frihedsberøves, hvis det er nødvendigt. Udsættelse eller forsinkelser af retssager kan være meget angstprovokerende for ofrene. Det er vigtigt at sikre, at hastekendelser om tilhold og beskyttelse mod gerningsmænd fortsat udstedes til trods for nedlukningsforanstaltningerne (f.eks. i Frankrig).

Eksempler på god praksis med hensyn til bedre kommunikation med ofre og anmeldelse af kriminalitet:

- I Spanien og Frankrig er der iværksat oplysningskampagner om muligheden for, at kvinder kan søge hjælp i apoteker.
- I Irland henvender politiet sig til tidligere ofre for vold i hjemmet for at sikre deres trivsel.
- I Tyskland er der offentliggjort en "overlevelsespakke" om, hvordan man kan undgå vold.

Hvordan kan støtten og beskyttelsen tilrettelægges?

⁶ <https://www.coe.int/en/web/genderequality/women-s-rights-and-covid-19>

⁷ <https://victimsupport.eu/covid-19-information/>

⁸ Eksempelvis i Frankrig, Italien, Portugal og Spanien.

Det er afgørende at inddrage tjenester, der spiller en vigtig rolle i at bekæmpe vold i hjemmet, i beredskabs- og indsatsplanerne for covid-19-pandemien, finansiere dem og finde frem til, hvordan de kan gøres tilgængelige i en situation med fysisk distancering. Medlemsstaterne opfordres til at udpege krisecentre som væsentlige tjenester, etablere alarmeringssystemer i apoteker og dagligvareforretninger og skabe sikre måder, hvorpå kvinder kan søge støtte. Medlemsstaterne opfordres til at stille krisecentre og nødboliger til rådighed for alle kvinder og børn, der er nødt til at forlade deres hjem for at få beskyttelse, og lette adgangen til disse tjenester.

Intet offer bør føle sig afskrækket fra at tage kontakt til hjælpetjenester på grund af pandemien.

Derudover bør sundhedsfaciliteter identificere og formidle oplysninger om tjenester, der er tilgængelige lokalt for ofre for vold i hjemmet. Som anbefalet af WHO skal brugen af e-sundhed og telemedicin til på en sikker måde at bekæmpe vold mod kvinder undersøges hurtigst muligt.

Det er vigtigt, at medlemsstaterne sikrer tilstrækkelig finansiering og tilstrækkelige investeringer i onlinetjenester og støttetjenester. Den digitale kontakt med ofrene vil være meget vigtig i denne periode, da det kan være vanskeligt for ofrene at foretage et opkald, når de er hjemme sammen med den person, der begår overgreb imod dem. Det er vigtigt at sikre, at hotlines udbyder deres tjenester via onlinechat eller SMS for at sikre, at ofrene kan søge hjælp, mens de er i hjemmet⁹. Covid-19-pandemien kan være en lejlighed til at etablere bæredygtige strukturer, der beskytter kvinder mod vold¹⁰.

Nedenfor er der angivet eksempler på god praksis hvad angår ofre for vold i hjemmet under covid-19-pandemien:

Inddragelse af støtte til og beskyttelse af ofre i nationale pandemiberedskabsordninger

- *Muliggørelse af, at ofre for vold i hjemmet kan søge hjælp fra støttetjenester.* I Italien har kvinder, der er ofre for vold i hjemmet, ret til at forlade deres hjem og bevæge sig til den nærmeste støttetjeneste uden at blive anmeldt og straffet af politiet for at overtræde de strenge isolationsforanstaltninger¹¹.
- *Udpegelse af støtte til og beskyttelse af ofre for vold i hjemmet som en væsentlig tjeneste.* I Spanien er tjenester, der yder støtte til og beskyttelse af ofre for vold i hjemmet, blevet udpeget som en væsentlig tjeneste, som derfor fortsat må holde åbent.
- *Etablering af en "social beskyttelsespakke" for krisecentre og rådgivningsfaciliteter for kvinder.* I Tyskland omfatter regeringens pakke om social beskyttelse muligheder for at yde økonomisk støtte til udbydere af sociale tjenester som beskyttelse mod

⁹ <https://time.com/5803887/coronavirus-domestic-violence-victims/>

¹⁰ <https://www.preventionweb.net/experts/oped/view/71320>

¹¹ https://www.repubblica.it/cronaca/2020/03/21/news/elena_bonetti_se_subite_violenza_chiedete_aiuto_andate_al_centro_antiviolenza_e_nessuno_vi_multera_-251867069/?ref=RHPPLF-BH-I251880435-C8-P3-S1.8-T1&refresh_ce

coronakrisen, hvilket udtrykkeligt etablerer sikkerhedsnet for faciliteter til beskyttelse mod vold¹².

- *Øget finansiering.* I Østrig ydes der økonomisk støtte til kvinder og piger, der udsættes for vold i krisetider¹³. I Frankrig er der tildelt en million euro til støttetjenester mod vold i hjemmet.

Digitalisering

- *Etablering af en e-mailtjeneste/webchattjeneste/hotline for ofre for vold i hjemmet.* I Portugal er der etableret en e-mailtjeneste til at besvare spørgsmål og anmodninger om støtte i forbindelse med vold i hjemmet¹⁴. I Østrig har regeringen indført en 24-timers hotline for ofre for kønsbaseret vold¹⁵. I Tyskland yder hotlinen for ofre for vold i hjemmet fortsat rådgivning hele døgnet på 18 sprog. Oplysninger om medlemsstaternes hotlines for voldsofre findes på https://eige.europa.eu/sites/default/files/helplines_web_final_17042020.png.
- *Udvikling af særlige mobilapplikationer.* I Italien er der blevet udviklet en særlig app, som giver kvinder mulighed for straks at komme i kontakt med de retshåndhævende myndigheder¹⁶.

Inddragelse af civilsamfundet

- *Tilbud om alternative løsninger for krisecentre med henblik på at gøre karantæneperioden sikker for ofre for vold i hjemmet.* I flere medlemsstater yder regeringerne tilskud til hotelværelser, hvor ofrene være i sikkerhed under karantænen¹⁷. I Spanien er der også stillet nye lokaler til rådighed for krisecentre som reaktion på krisen. I Tyskland opfordres myndighederne til at finde pragmatiske løsninger på covid-19-relateret mangel på pladser på krisecentre, herunder korttidsleje af hoteller og ferielejligheder.

Stigning i visse former for kriminalitet under pandemien – it-kriminalitet og hadforbrydelser

Medlemsstaterne bør også være særligt opmærksomme på stigningen i forekomsten af visse typer kriminalitet under pandemien og sikre, at ofrene støttes og beskyttes.

Ifølge Europol giver covid-19-pandemien nye muligheder for kriminelle til at udnytte borgernes bekymringer og arbejdsbetingelser¹⁸. Antallet af cyberangreb er betydeligt, og det

¹² <https://www.bmfsfj.de/bmfsfj/aktuelles/presse/pressemitteilung/bundesministerin-giffey-verabredet-mit-den-bundeslaendern-konkrete-hilfsmassnahmen-fuer-frauen-in-der-corona-krise/154100>

¹³ <https://www.frauenring.at/opferschutz-corona-krise-ausgebaut>.

¹⁴ <https://www.cig.gov.pt/2020/03/covid-19-novo-email-apoio-na-area-da-violencia-domestica/>

¹⁵ <https://orf.at/stories/3157761/>.

¹⁶ <https://www.nbcnews.com/news/world/european-countries-develop-new-ways-tackle-domestic-violence-during-coronavirus-n1174301>

¹⁷ <https://www.nbcnews.com/news/world/european-countries-develop-new-ways-tackle-domestic-violence-during-coronavirus-n1174301>

¹⁸ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/pandemic-profiteering-how-criminals-exploit-covid-19-crisis>.

forventes at stige yderligere. Med de mange hjemmearbejdende personer er de cyberkriminelles muligheder for at udnytte åbninger¹⁹ og sårbarheder mangedoblet.

Europol har udarbejdet forebyggelses- og bevidstgørelsestips²⁰ for at hjælpe den brede offentlighed med at sikre sig online. Med de nuværende øgede risici er det særlig vigtigt at gøre brug af forældrekontrol til sikring af børns onlineaktiviteter, at sikre elektroniske enheder med adgangskoder, PIN eller biometriske oplysninger samt at foretage køb hos pålidelige onlineleverandører (efter at have set individuelle bedømmelser).

Yderligere oplysninger om sikker brug af internettet findes på: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/digital_en.

Agenturet for Grundlæggende Rettigheder oplyser, at der i de fleste EU-medlemsstater er sket en stigning i antallet af tilfælde af racisme, fremmedhad og intolerance rettet mod visse nationale eller etniske samfund, og at disse er forbundet med covid-19-pandemien²¹.

Medlemsstaternes indsats over for ofre for hadforbrydelser bør tage sigte på at fremme anmeldelse af hadforbrydelser, øge omhyggeligheden i efterforskningen af fordomsrelaterede bevæggrunde og yde støtte til ofrene.

¹⁹ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/catching-virus-cybercrime-disinformation-and-covid-19-pandemic>.

²⁰ <https://www.europol.europa.eu/activities-services/public-awareness-and-prevention-guides/make-your-home-cyber-safe-stronghold>.

²¹ <https://fra.europa.eu/en/publication/2020/covid19-rights-impact-april-1>